

Στο «κόκκινο» η χώρα για πέντε ημέρες

Συνθήκες καύσωνα από χθες, λόγω θερμών αερίων μαζών από την Αφρική – Πότε αναμένεται αποκλιμάκωση

Του ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ

Στον θερμοδίαλο έχει μπει από χθες η χώρα, καθώς συνθήκες καύσωνα επικρατούν στο μεγαλύτερο μέρος της και θα διαρκέσουν τουλάχιστον μέχρι και το Σάββατο 26 Ιουλίου. Ηδη τη Δευτέρα η θερμοκρασία πλησίασε στους 42 °C στην Καρδίτσα, ενώ οι μετεωρολόγοι προβλέπουν πως τις επόμενες ημέρες θα δούμε πολλές υπερβάσεις των 40 °C, ενώ τοπικά οι μέγιστες θερμοκρασίες θα φθάσουν σε ορισμένες περιπτώσεις στα επίπεδα των 42-43 °C ή και των 44 °C.

Ο Ιούλιος είναι ο μήνας που εκδηλώνονται ολοένα και πιο συχνά έντονα ισχυροί καύσωνες στην Ελλάδα λόγω της κλιματικής κρίσης. Το καυτό καιρό επιταχύνει τις εβδόμαδες έρχεται να επιβεβαιώσει τον κανόνα, με θερμές αέριες μάζες από την Αφρική να καλύπτουν τη χώρα, ολόκληρα τα Βαλκάνια και τη δυτική Τουρκία.

Τα ρεκόρ

Η μεγαλύτερη θερμοκρασία χθες καταγράφηκε στην Καρδίτσα και ήταν 41,8 °C. Φόρτσα (41,7 °C), Θήβα (41,7 °C), Λάρισα, Στυλίδα και Σκάλα Μεσοπνίας είχαν χθες το μεσημέρι μέγιστες θερμοκρασίες άνω των 41 °C, ενώ στο 36% του πανελλαδικού δικτύου των μετεωρολογικών σταθμών του meteo.gr / Αστεροσκοπείο Αθηνών οι μέγιστες ξεπέρασαν τους 37 °C. Εντυπωσιακό είναι ακόμη το στοιχείο πως η μέση μέγιστη θερμοκρασία πανελλαδικά χθες (35,6 °C) ήταν κατά 1,9 °C υψηλότερη έναντι της Κυριακής 20 Ιουλίου (33,7 °C).

Τι ακολουθεί; Η πρόγνωση της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας για σήμερα και αύριο μιλάει για μέγιστες θερμοκρασίες στην ηπειρωτική Ελλάδα στους 39 με 41 °C, ενώ κατά τύπους στην κεντρική Μακεδονία, στην ανατολική Στερεά και στην ανατολική Πελοπόννησο στους 42 και στη Θεσσαλία στους 43 °C. Σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη οι μέγιστες θερμοκρασίες θα είναι 39 με 40 °C.

Την Πέμπτη 24 Ιουλίου η θερμοκρασία θα παραμείνει στα ύψη και μάλιστα στην ανατολική Ελλάδα θα παρουσιάσει περαιτέρω άνοδο, φθάνοντας τοπικά και στους 42 με 43 °C. Στην Αθήνα η μέγιστη θα φθάσει στους 40 με 41 °C.

Κάπως καλύτερη θα είναι η κατάσταση στις παραθαλάσσιες περιοχές, όπου η μέγιστη τιμή θα είναι 2 με 4 βαθμούς χαμηλότερη από ό,τι στα μεσογειακά. Και την Παρασκευή ο καύσωνας θα κάνει πολύ αισθητή την παρουσία του, ειδικά στα αστικά κέ-

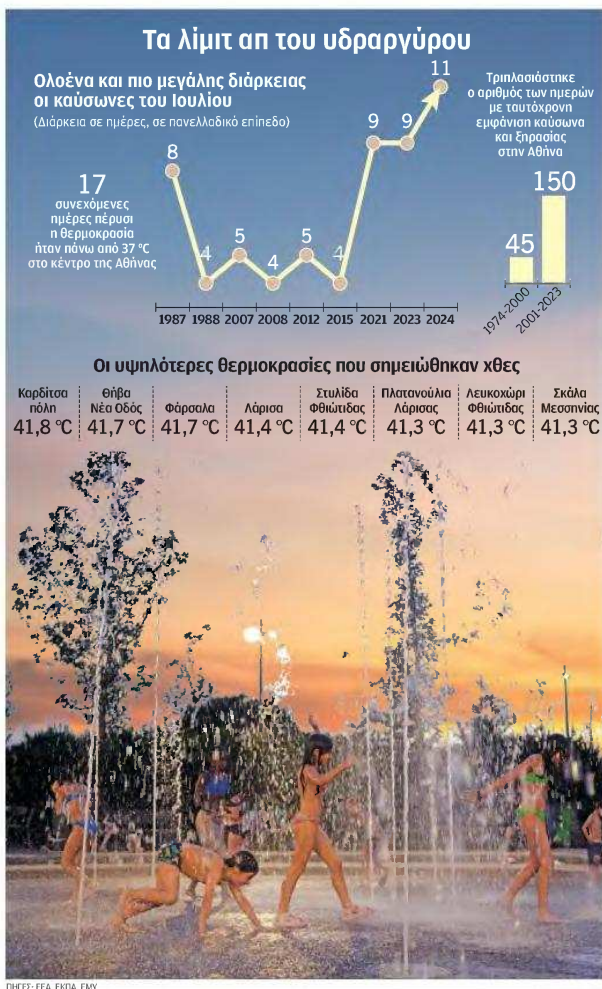
ντρα όπου τα κτίρια, η ασφάλτος και οι κτισμένες επιφάνειες θα έχουν «ανάψει» από τις προηγούμενες ημέρες. Σε αυτές τις συνθήκες στην Αθήνα οι θερμοκρασίες θα διατηρηθούν στα ύψη.

Θερμές νύκτες

Ιδιαίτερο πρόβλημα για τους κατοίκους των πόλεων είναι πως και το βράδυ οι θερμοκρασίες θα παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα, με τα θερμόμετρα να μην πέφτουν κάτω από τους 27 με 29 °C και αυτό πολύ αργά τη νύχτα,

Την Παρασκευή

στην Αθήνα και στα άλλα αστικά κέντρα, όπου τα κτίρια, η ασφάλτος και οι κτισμένες επιφάνειες θα έχουν «ανάψει» από τις προηγούμενες ημέρες, οι θερμοκρασίες θα διατηρηθούν στα ύψη.

αλλαγής, που πλέον βρίσκεται κάθε χρόνο εδώ και έχει αλλάξει τα καλοκαίρια μας. Τις τελευταίες δεκαετίες τα περιστατικά καύσωνα έχουν πυκνώσει ιδιαίτερα, ενώ αυξάνονται η διάρκεια και η έντασή τους. Χαρακτηριστικό είναι πως τρεις από τους πιο μεγάλους σε διάρκεια καύσωνες στη χώρα μας τον μήνα Ιούλιο εκδηλώθηκαν τα τελευταία χρόνια: 2024 έντεκα ημέρες, 2023 και 2021 εννέα ημέρες, ενώ μόνον ο φονικός καύσωνας του 1987, διάρκειας οκτώ ημερών, παρεμβάλλεται στο μπαράζ καυτών ρεκόρ των τελευταίων δεκαετιών.

Αξίζει να σημειωθεί πως ο υπολογισμός των ημερών από την ΕΜΥ γίνεται σε πανελλαδικό επίπεδο, με αναφορά στους 40 ποσοποιημένους μετεωρολογικούς σταθμούς της υπηρεσίας. Σε τοπικό επίπεδο τα επεισόδια καύσωνα μπορεί να είναι ακόμη πιο έντονα και μακροχρόνια. Για παράδειγμα, τον περυσινό Ιούλιο στην Αθήνα για 17 συνεχόμενες ημέρες (και συνολικά 18) η μέγιστη θερμοκρασία ξεπέρασε τους 37 °C, δημιουργώντας συνθήκες καύσωνα.

Η τάση αύξησης των καυτών και ξηρών ημερών είναι έντονη τα τελευταία χρόνια. Χαρακτηριστικά, σύμφωνα με έρευνα του ΕΚΠΑ και της ομάδας του καθηγητή Κωνσταντίνου Κατάλη στον Τομέα Φυσικής Περιβάλλοντος - Μετεωρολογίας, στο διάστημα 2001-2023 υπερτριπλασιάστηκε ο αριθμός των ημερών στην Αθήνα με ταυτόχρονη εμφάνιση καύσωνα και ξηρασίας σε σχέση με την περίοδο 1974-2000, από λιγότερες από 50 σε 150!

Το μέλλον

Τα μοντέλα της κλιματικής αλλαγής προβλέπουν για το μέλλον ακόμη πιο καυτές ημέρες και νύκτες. Σύμφωνα με το μετριοπαθές (RCP 4.5) και το δυσμενές (RCP 8.5) σενάριο, όπως αναφέρει σε σχετική ανακοίνωσή της η Επιτροπή Διαχειρίσιμων Κινδύνων και Κρίσεων του ΕΚΠΑ, την περίοδο 2026-2045 θα υπάρχει αύξηση στην Ελλάδα τουλάχιστον τεσσάρων επεισοδίων καύσωνα ανά έτος, ενώ σε περιοχές στη νότια χώρα η αύξηση ενδέχεται να φθάσει και σε οκτώ καύσωνες ανά έτος.

Το πρόβλημα είναι πως οι προγνώσεις δεν αποτελούν μια «σενάριο», αλλά γίνονται πραγματικότητα. Μάλιστα, η τροχιά των εξελίξεων τα τελευταία 10-15 χρόνια, όσον αφορά τις συγκεντρώσεις αερίων του θερμοκηπίου, τις θερμοκρασίες, τους καύσωνες και τα ακραία καιρικά φαινόμενα, κινείται πιο κοντά στα πιο δυσμενή σενάρια.

Εν ισχύι μέτρα προστασίας για εργαζομένους

Εκτακτά μέτρα για την αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα εγκρίθηκαν εν ισχύ σύμφωνα με εγκύκλιο του υπουργείου Εργασίας, που επικεντρώνεται στην προστασία της υγείας των εργαζομένων, καθώς και στην ασφαλή συνέχιση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων σε συνθήκες ιδιαίτερα υψηλών θερμοκρασιών.

Σε περιοχές με ακραία υψηλές θερμοκρασίες και αυξημένο δείκτη διαφοροποίησης -όπως οι Περιφέρειες Αττικής (εκτός νήσων), Θεσσαλίας, Κεντρικής Μακεδονίας, αλλά και οι επιλεγμένες ενότητες Εβρου, Βοιωτίας, Φθιώτιδας, Αιτωλοακαρνανίας, Εβοίας, Χανίων, Ρεθύμνου, καθώς και ιδιαίτερα τα νησιά του Ιονίου, τη Κύπρου, η Λέσβος, η Χίος, η Ρόδος και οι πεδινές περιοχές της Πελοποννήσου- επιβάλλεται υποχρεωτική παύση εργασιών από τις 12.00 έως τις 17.00 σε όλες τις χειρωνακικές εξωτερικές δραστηριότητες (τεχνικά και οικοδομικά έργα, εργοτάξια, ζώνες ναυπηγοεπισκευής, διανομές ηλεκτρονικού εμπορίου, ντιλεβερ κ.ά.).

Εξαιρούνται οικονομικές δραστηριότητες που σχετίζονται με κοινωνικά κρίσιμες υποδομές, όπως μονάδες υγείας, ύδρευση, ηλεκτρική ενέργεια και μεταφορές (αεροπορικές, θαλάσσιες, κεραιές, οδηγοδρομικές), υπό την προϋπόθεση ότι εφαρμόζονται τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προστασίας για τη μείωση της θερμικής καταπόνησης. Για εργαζομένους του ιδιωτικού τομέα που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου και εκτίθενται στις περιοχές υψηλού κινδύνου, οι επιχειρήσεις οφείλουν να διασφαλίζουν τη δυνατότητα εξασφάλισης εργασιών, εφόσον το επιτρέπει η φύση της εργασίας τους. Για τη διευκόλυνση των εργαζομένων που απασχολούνται σε περιοχές με ακραίες θερμοκρασίες παρέχεται η δυνατότητα στους εργοδότες να μην καταχωρούνται εκ των προτέρων στο πληροφοριακό σύστημα Π.Σ. «Εργάνη» κάθε μεταβολή στην οργάνωση του ωραρίου προσαρμογής ή αποχώρησης. Σημειώνεται ότι η μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις οδηγεί σε χρηματικό πρόστιμο ύψους 2.000 ευρώ ανά εργαζόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 23 και 24 του ν. 3996/2011.

1. ΣΕ ΕΠΙΦΥΛΑΚΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΥΣΩΝΑ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 22/07/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 22/07/2025

Σελίδα: 8

«Δεν μπορούμε να λύσουμε ένα πρόβλημα που δεν βλέπουμε»

Της **PENNYΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ**

Ένας ασθενής με νεφρική ανεπάρκεια εισάγεται σε νοσοκομείο λόγω επιδείνωσης της κατάστασής του. Εάν αυτό συμβεί σε μια ημέρα καύσωνα, ήταν η ζέστη ο καταλύτης ή όχι; Ποιος είναι ο βαθμός ευθύνης; Εάν τελικά ευθύνεται η ζέστη, αυτό θα καταγραφεί στον ιατρικό φάκελο ή όχι;

Στο σύστημα ICD-10, το οποίο χρησιμοποιείται από τους γιατρούς τόσο για διαγνώσεις όσο και για την κωδικοποίηση των συμβάντων υγείας παγκοσμίως, υπάρχει ο κωδικός X30 για «έκθεση σε υπερβολική φυσική θερμότητα», αλλά συχνά δεν χρησιμοποιείται, ακόμη κι όταν είναι εμφανές ότι ο καύσωνας έπαιξε ρόλο. Και όταν δεν καταγράφεται ένα πρόβλημα, πώς θα δρομολογηθεί η αντιμετώπισή του;

Τα ερωτήματα αυτά θέτει άρθρο που δημοσιεύθηκε την περασμένη εβδομάδα στο ιατρικό περιοδικό JAMA και το οποίο

αναδεικνύει την επιτακτική ανάγκη της καταγραφής των συμβάντων υγείας που συνδέονται με υψηλές θερμοκρασίες του περιβάλλοντος στα ιατρικά έγγραφα.

Υγειονομική κρίση

Η καθηγήτρια Θεραπευτικής, Επιδημιολογίας, Προληπτικής Ιατρικής, παθολόγος Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, και η βιολόγος Αλεξάνδρα Σταυροπούλου (Θεραπευτική Κλινική Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, νοσοκομείο Αλεξάνδρα), επικαλούμενες το άρθρο τονίζουν την ανάγκη «να δούμε διαφορετικά την πρόληψη και την αντιμετώπιση της ζέστης: όχι ως φυσικό φαινόμενο που “απλώς κάνει ζέστη”, αλλά ως υγειονομική κρίση με ξεκάθαρα αίτια και συνέπειες. Κι όμως, οι περισσότεροι γιατροί δεν καταγράφουν τη ζέστη ως αίτιο στα ιατρικά αρχεία τους».

Σύμφωνα με τους ειδικούς επιστήμονες υπάρχουν διάφοροι λόγοι για τους οποίους δεν καταγράφεται συστηματικά η

θερμική έκθεση. Κατ’ αρχάς είναι δύσκολο να τεκμηριωθεί η αιτιακή σχέση. Για παράδειγμα, εάν δύο ασθενείς με νεφρική ανεπάρκεια απευθυνθούν σε μια δομή υγείας μια ζεστή ημέρα, δεν είναι εύκολο να ξεχωρί-

Μελέτη αναδεικνύει την επιτακτική ανάγκη της καταγραφής των συμβάντων υγείας που συνδέονται με υψηλές θερμοκρασίες του περιβάλλοντος στα ιατρικά έγγραφα.

σεις ποιος ασθενής επηρεάστηκε από τη ζέστη και ποιος όχι. Ακόμη κι όταν υπάρχει υποψία, οι γιατροί πιέζονται χρονικά, ειδικά στα τμήματα επείγοντων περιστατικών, αφού η προτεραιότητα είναι να σωθεί ο ασθενής

— όχι να ερευνηθούν όλα τα κοινωνικά ή περιβαλλοντικά αίτια. Από την άλλη πλευρά, η ζέστη μπορεί να επιδείνωσε την κατάσταση, αλλά αν δεν καταγράφει, αυτό το στοιχείο χάνεται από τα τελικά δεδομένα.

Οπως τονίζει στο JAMA ο γιατρός και πρόεδρος της επιτροπής κωδικοποίησης του American College of Emergency Physicians Τζέισον Αντλερ, «δεν μπορούμε να λύσουμε ένα πρόβλημα που δεν το βλέπουμε». Η καταγραφή της επίδρασης της ζέστης δεν αφορά μόνο την ατομική φροντίδα του ασθενούς, αλλά είναι και εργαλείο δημόσιας υγείας.

Για να γεφυρωθεί το χάσμα οι ειδικοί ζητούν να ενταχθεί η κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις της στην υγεία στην εκπαίδευση των γιατρών. Αυτό περιλαμβάνει την εκμάθηση των σωστών κωδικών ICD-10, καθώς και την ευαισθητοποίηση γύρω από τις χρόνιες επιπτώσεις της θερμότητας — όχι μόνο τις οξεί-

ες (π.χ. θερμοπληξία), αλλά και την επιδείνωση ήδη υπαρχουσών παθήσεων.

Σύμφωνα με το επιστημονικό περιοδικό JAMA, η διευθύντρια του Heat Policy Innovation Hub στο Πανεπιστήμιο Duke Ασλί Γουόρντντ τον συνοψίζει εύστοχα: «Ξέρω ότι είναι μεγάλη απαίτηση να ζητάμε από τους γιατρούς να αλλάξουν τον τρόπο που σκέφτονται για την κωδικοποίηση. Όμως χωρίς αυτά τα δεδομένα, πώς θα πείσουμε τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής ότι χρειάζονται μέτρα».

Σε ετοιμότητα

Σε αυξημένη ετοιμότητα βρίσκονται οι υγειονομικές μονάδες της χώρας για το νέο κύμα καύσωνα. Το υπουργείο Υγείας με εγκύκλιό του καλεί τους δήμιους να διασφαλίσουν δροσερούς και κλιματιζόμενους χώρους για το κοινό και τις αρμόδιες υπηρεσίες να λάβουν έκτακτα μέτρα, όπως η μεταβολή των ωραρίων λειτουργίας

διαφόρων υπηρεσιών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η προώθηση της τηλεργασίας και η απαγόρευση εργασιών σε εξωτερικούς χώρους τις πιο ζεστές ώρες της ημέρας.

Το υπουργείο Υγείας τονίζει ότι αυτοί που κινδυνεύουν περισσότερο είναι οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη και τα μικρά παιδιά, οι έγκυοι, τα υπέρβαρα και παχύσαρκα άτομα, τα άτομα με χρόνιες παθήσεις, άτομα με οξεία νόσο (λοίμωξη με πυρετό ή γαστρεντερίτιδα) και άτομα που λαμβάνουν φαρμακευτική αγωγή για χρόνιο νόσημα.

Και υπενθυμίζει τις γενικές οδηγίες προφύλαξης που είναι αποφυγή έκθεσης στον ήλιο και βαριάς σωματικής εργασίας, παραμονή σε κλιματιζόμενους χώρους, ελαφρύ ντύσιμο με ανοιχτόχρωμα ρούχα από πορώδες υλικό, χρήση καπέλου και γυαλιών ηλίου (σε εξωτερικούς χώρους), λήψη άφθονων υγρών με αποφυγή αλκοόλ και πολλά κλιάρια ντους κατά τη διάρκεια της ημέρας.

2. ΑΠΟΡΡΙΦΘΗΚΕ Η ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΝΟΒΑΡΤΙΣ

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...22/07/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...22/07/2025

Σελίδα: 12

Απορρίφθηκε η αγωγή του Δημοσίου κατά της Novartis

ΤΗΣ ΜΙΝΑΣ ΜΟΥΣΤΑΚΑ

Στο κενό έπεσε η προσπάθεια του ελληνικού Δημοσίου να διεκδικήσει και να κερδίσει αποζημίωση από την εταιρεία Novartis για τις παράνομες πρακτικές που εφάρμοσε στη χώρα μας σε ό,τι αφορά τη φαρμακευτική δαπάνη. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο της Αθήνας, ενώπιον του οποίου εκδικάστηκε η αγωγή του ελληνικού Δημοσίου διεκδικώντας αποζημίωση 214.000.000 ευρώ από την εταιρεία Novartis, απέρριψε το αίτημα που υποβλήθηκε με καθυστέρηση ετών μετά την αποκάλυψη της υπόθεσης, με το σκεπτικό ότι το δικόγραφο στο οποίο στηρίχτηκε η δικαστική διεκδίκηση της εν λόγω απαίτησης ήταν αόριστο.

Το δικαστήριο αναφέρει ότι η αγωγή είναι απορριπτέα γιατί δεν περιλαμβάνει όλα εκείνα τα αναγκαία πραγματικά περιστατικά με βάση τα οποία είναι δυνατή η θεμελίωση αφενός της παράνομης συμπεριφοράς στην οποία επιχειρείται να στηριχτεί ο νόμιμος λόγος ευθύνης της εναγόμενης και αφετέρου της ενεργητικής νομιμοποίησης του ελληνικού Δημοσίου ως αμέσως ζημιωθέντος από την περιγραφόμενη συμπεριφορά της Novartis.

Κατά τους δικαστές, στο ίδιο δικόγραφο δεν εκτίθενται συγκεκριμένες υπαίτιες και παράνομες πράξεις φυσικών προσώπων που μπορούν να καταλογιστούν αντικειμενικά στην εναγόμενη, είτε ως δικές της είτε ως αλλότριες.

Πληρώνει και τα δικαστικά έξοδα

Αξίζει να σημειωθεί μάλιστα ότι το δικαστήριο επιβάλλει σε βάρος του ελληνικού Δημοσίου τα δικαστικά έξοδα τα οποία ορίζει στο ποσό των 300 ευρώ.

Πάντως, για την απόφαση του Πρωτοδικείου δεν έχει ακόμα υπάρξει αντίδραση από το αρμόδιο υπουργείο (Οικονομικών), ούτε έχει γίνει γνωστό αν θα ασκηθεί έφεση, όπως έχει δικαίωμα το ελληνικό Δημόσιο, ώστε να κριθεί η υπόθεση και από το Εφετείο, ή επιλεγεί η άσκηση νέας αγωγής, «θεραπεύοντας» τα κενά και τις πλημμέλειες της πρώτης δικαστικής προσφυγής.